

Grammatika diliň gurluşy hakyndaky taglymat bolup, dildäki sözleriň ýasalyşlaryny, üýtgeýişlerini, sözleriň özara ylalaşyklaryny, baglanyş ýollaryny we sözlem düzüliş kadalaryny öwredýär. Şeýlelik bilen, ol adamzat gepleşigini düzgünleşdirýär, edebi diliň normasyny düzýär, timarlaýar we kämilleşdirýär. Grammatika adalgasy aslynda g r a m m a t i k e diýen grek sözi bolup, onuň ilkinji manysy okamagy ýa-da ýazmagy başarmagy aňladypdyr. Dil bilimi entek ylym hökmünde ýüze çykmanka, gadymy Gre-siýada, Hindistanda muny ýazuw hakyndaky sungat hasaplapdyrlar we diliň amaly meselelerini derňeýän zat diýip düşünpdirler. Hatda gadymy Gresiýada we Hindistanda ýüze çykan grammatika kitaplarynyň maksatlary hem köne ýadygärlikleriň ýazuw dilini öwrenmekden ybarat bolupdyr. Dil biliminiň ylym hökmünde ýüze çykmagy we onuň ösmegi netijesinde grammatika nazary häsiýete eýe bolup başlaýar. Şeýlelikde, ol sözleriň we sözlemleriň gurluşlaryny öwredýän ylma öwrülýär. Grammatika dil biliminiň esasy pudaklarynyň biri bolmak bilen, ol edebi diliň ösmeginde ägirt uly orun tutýar, çünki adamlar belli bir dilde dowam edip gelýän hemmeler üçin umumy we durnukly bolup galan grammatik kadalar esasynda gepleşik arkaly pikir alyşýarlar, jemgyýetiň öňe gitmegini gazanýarlar.

Aragatnaşyk guraly bolup hyzmat etmekde diliň sözlük düzümi we grammatik gurluşy aýratyn ähmiýete eýedir. Şol sebäpli-de bular (sözlük düzümi we grammatik gurluş) diliň esasy bolup durýarlar. Sözlük düzüme şol dildäki ähli sözler girýär. Sözlük düzümi jemgyýetiň ösüş ýagdaýyny has duýan zat bolup, öz üstüniň zerur sözler bilen doldurylyp durulmagy ýagdaýynda ol hemişe diýen ýaly üýtgäp durýar. Sözlük düzümi grammatika üçin esasydyr, şonuň bilen hem sözler grammatikanyň ygtyýaryna geçen mahalynda, biziň kadaly gepleşigimiz emele gelýär. Sözlük düzümi dil biliminiň leksika bölümünde öwrenilýär. Şonda bolsa her bir sözüň leksik manyсы derňelýär. Mysal üçin: Oraz pagta ýygýar diýlen sözlemede sözleriň leksik manyсы boýunça Oraz adam ady, pagta ösümlük ady, ýygýar bolsa Oraz tarapyndan ýüze çykarylýan hereketdir ýa-da sygyr molaýar diýsek, sygyr sözi öý haýwanlarynyň biriniň ady bolup, molaýar onuň sesini aňladýan hereketdir. Ine şunuň ýaly her bir söziň özbaşdak manyсы leksikada öwrenilýär.